

האלוף במילואים יוסי פלד:

"איבדנו את הבושה"

כך אומר מי שהיה אלוף בצה"ל וכיום איש עסקים מצליח, שמסביר מדוע הוא מאוכזב-מודאג-עצוב ממה שמתרחש לאחרונה בארץ. "הבושה היא שתלמידים מנהלים את בתי הספר; כשאין כבוד למורה, למרצה ולמנהל; הכל כמו ג'ונגל; אנחנו במצב חירום". "וזאת צריך לזכור: הכל מתחיל בחינוך. הכל". ראיון מיוחד של גד ליאור עם האלוף יוסי פלד, ניצול שואה, שמתמנה בימים אלה ליו"ר אגודת הידידים של האוניברסיטה הפתוחה

"כן, אני מאוד מאוכזב ממה שקורה בארץ. איבדנו את הבושה. האלימות הזאת נובעת מאיבוד הבושה. כשתלמידים מנהלים את בתי הספר, כאשר אין כבוד למורה, למרצה ולמנהל. הכל כמו ג'ונגל. אני סבור שאנחנו כבר מזמן במצב חירום".
את הדברים הקשים האלה אומר, בלא מעט כאב, האלוף במילואים יוסי פלד, שמתמנה ממש בימים אלה ליו"ר אגודת הידידים של האוניברסיטה הפתוחה.
יוסי פלד הוא בהחלט לא "אדם משועמם", שמחפש לו תעסוקה. ההפך הוא הנכון. הוא אדם עסוק מאוד, אך טוען שני דברים: האחד - שתמיד יש לו זמן, למרות כל עיסוקיו. והשני - שבחינוך הוא רואה את החשיבות הגבוהה ביותר כיום ולכן נעתר מיד להצעה להתמנות לכהונה הרמה והמכובדת באוניברסיטה הפתוחה.
וזאת יש לדעת. האלוף במילואים יוסי פלד, ניצול שואה בהיותו ילד, מבוקש מאוד במגזר העיסקי, אך גם בעמותות וולונטריות. הנה מקצת מעיסוקיו בימים אלה:

מרצה לילדים בבתי הספר

יו"ר מועצת המנהלים של "תדיראן מוצרי צריכה"; יו"ר "ל.מ. שירותי כה-אדם בע"מ", המעסיקה רק עובדים ישראלים; יו"ר חברת האבטחה "שמירה כהלכה"; יו"ר חברת "אוריון" לייעוץ פיננסי; דירקטור בחברת "מבני תעשיה"; דירקטור במפעלים הפטרוכימיים; דירקטור בחברת הבניה "נתנאל גרופ"; דירקטור בחברת השינוע הבינלאומית "רות קרגו".
וגם: שותף בפרוייקט תיירות בקרואטיה, ואף מטפל, מטעם ממשלת ישראל, ב-2,000 אנשי צד"ל שנותרו להתגורר בישראל, לאחר סיום מלחמת לבנון.
"ולמרות כל אלה יש לי המון זמן", אומר לנו יוסי פלד, בראיון בלעדי מיוחד למגזין למנהלים של האוניברסיטה הפתוחה.

איך בעצם הגעת לאוניברסיטה הפתוחה?

האלוף במילואים יוסי פלד: פנו אלי בכירי האוניברסיטה, שהכירוני מעת שהייתי יו"ר הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו,

צילום: גדעון מרקוביץ

וביקשוני לקבל עלי את תפקיד יו"ר אגודת הידידים. הסכמתי מיד. הרי אני מאוד מחשיב את החינוך ואגב גם מרצה לא מעט לילדים בבתי הספר. אני רואה בזה שליחות.

געגוע לרוצח הראשון

מהי החשיבות המיוחדת שאתה רואה היום בחינוך בישראל?

פלד: לבנות אזרחים ישראלים איכותיים. אני משווה את זה לתהליך של בניית טירון להיות חייל. מה שאתה משקיע - זה מה שאתה משיג. זה בדיוק כמו בספורט. תשקיע הרבה בחינוך - תקבל אזרחים ישראלים איכותיים.

בישראל משקיעים, לדעתך, מספיק בחינוך?

פלד: לפי מבחן התוצאה - בוודאי שלא. הייתי משקיע יותר בדגל, בהמנון, בשורשים, בהיסטוריה, בכבוד הדדי. לצערי יש היום צעירים שלא חושבים שזאת בושה לא לשרת בצה"ל או להסניף. פעם היה כאן דוד בן-גוריון, שאמר שהוא מתגעגע לזונה הראשונה ולרוצח הראשון, שנהיה פשוט ככל העמים. נדמה לי שכבר עברנו מזמן את כל העמים, וחבל.

וכמי שהיה אלוף בצה"ל, אני שואל אותך: אולי כל זה קורה לנו בגלל המתח הביטחוני העצום שבו אנו חיים כבר 57 שנים?

פלד: לא בטוח שהשוב כאן חי פחות במתח ערב הקמת המדינה ובעת הקמתה, מאשר היום. בני העם הזה היו אז פחות מפונקים, יותר מלוכדים והיתה להם מטרה משותפת, וזה העיקר. היום אלוהי כל ישראל זה הכסף. למי שיש כסף - הוא היקיר. לצערי, יש לי דוגמאות לא מעטות, אבל לא אדבר עליהן. אני אומר את הדבר הזה בלי שמות האנשים.

בוודאי שאין הזדמנות שווה

התיאור שלך קשה. המצב הזה, שאתה מתאר כאן, מעציב אותך?

פלד: מעציב ומבלבל. ועוד איך. אולי בעצם הם צודקים, אלה שסוגדים לכסף, ואני טועה. אולי. אני שייך לקבוצת האנשים שלא יודעת הכל.

יש היום הזדמנות שווה, לדעתך, להגיע ללימודים גבוהים בארץ?

פלד: בוודאי שאין הזדמנות שווה. מי שקונה מכונית 'פורש' לבן שלו, ההזדמנות של הבן אינה שווה להגיע ללימודים בהשכלה הגבוהה כמו לבנו של אבא שעובד קשה מאוד ומשתכר רק 3,000 שקל לחודש. איפה כאן ההזדמנות השווה? אני ממליץ שיהיה שידרוג בעניין הזה. שיהיה שכר לימוד מאוד נמוך לשכבות החלשות.

והנה, באוצר תמיד אומרים שהסטודנטים הם ציבור מבוסס למדי, עדיין צעיר, בשיא יכולתו לעבוד וללמוד כאחד. הם תמיד אומרים באוצר שמגרשי החניה באוניברסיטאות מלאים במכוניות של הסטודנטים. אז אולי באוצר צודקים ולא צריך לתמוך בהם יותר מאשר דווקא במי שאינם לומדים וגם לא ישתכרו הרבה בעתיד?

פלד: אני בהחלט לא מתרשם מכך שמגרשי החניה

"אני מאחל שתהיה לנו מנהיגות אמיתית - ולא הטמטום הטלוויזיוני 'מחפשים מנהיג' צריך כנראה שיתחילו כאן הכל מחדש. שמישהו יפסיק לפחד מה אומרים. שילדים ישירו את ההמנון בבוקר, כמו בבתי-הספר בארה"ב. צריך להתבייש מזה? היום הילדים יושבים עם הרגליים על השולחן כשהמורה נכנס וזורקים דברים אלה על אלה. איבדנו את הבושה"

באוניברסיטאות מלאים. זאת אמירה מטופשת. כשהסטודנטים האלה יהיו באמת עשירים - שיקחו מהם כספים. זה מזכיר לי שכאשר יש מיתון, פתאום מדווחים לנו שקניון רמת אביב מלא. נכון, יש עדיין 2,000 עשירים שקונים שם, אז זה אומר שמצב כולם מצויין?

במה אתה רואה את הייחוד של האוניברסיטה הפתוחה? פלד: בהחלט במתן הזדמנות לאנשים ללמוד גם כשחלות עליהם המגבלות, שאת חלקן הזכרנו כאן: כסף, זמן, צורך להתפרנס בינתיים. זה לא מקרי שיש לאוניברסיטה הפתוחה את המספר הגדול ביותר של הסטודנטים מכל האוניברסיטאות בארץ. זאת עובדה שבאוניברסיטה הפתוחה יכולים יותר סטודנטים ללמוד.

מה מדיאג אותך במיוחד במדינת ישראל בשליש הראשון של שנת 2005?

פלד: שנשארנו איפה שהיינו בהרבה תחומים. עשירים-עניים, אשכנזים-ספרדים. יש כאן חוסר סובלנות, חסרות הנורמות, איבדנו את הבושה. האלימות שאנחנו רואים ברחובות נובעת מאיבוד הבושה. אני מאוד מאוד חושש שבהתנתקות ייהרגו יהודים. רק החינוך יעזור כאן. אני מאחל שתהיה לנו מנהיגות אמיתית - ולא הטמטום הטלוויזיוני 'מחפשים מנהיג'. צריך כנראה שיתחילו כאן הכל מחדש. שמישהו יפסיק לפחד מה אומרים. שילדים ישירו את ההמנון בבוקר, כמו בבתי-הספר בארה"ב. צריך להתבייש מזה? היום הילדים יושבים עם הרגליים על השולחן כשהמורה נכנס וזורקים דברים אלה על אלה. איבדנו את הבושה. תלמידים מנהלים את בתי הספר. אין כבוד למורה, למרצה, למנהל. הכל כמו בג'ונגל. אנחנו מזמן במצב חירום.

אתה נשמע מאוד מאוד מודאג, מרוגז ועצוב מהמצב. אז מה צריך לעשות עכשיו לשיפור המצב במדינה?

פלד: החיים הם כמו "לגו". ההווה הלאומית של עם מורכבת מהרבה פרמטרים. חסר לי כמו אוויר לנשימה הלכידות שלנו - שתהיה לנו מטרה משותפת. האיכויות חסרות לי. לא עוזרים מספיק לחלשים. גם זה חסר לנו. ואני גם לא מתנגד לאמירות של שרים למובטחים "תלכו לעבוד", אבל הצורה לא נראית לי, כשעושים את זה במכת גרזן. זה צריך להתבצע בתהליך של שנים.

מה זאת מדינת ישראל בשבילך?

פלד: בשבילי מדינת ישראל זה עדיין לא דבר מובן מאליו. חביב בורגיבה, שהיה נשיא טוניסיה, אמר לפני שנים רבות, "שתהיה לנו, הערבים, סבלנות. ניתן להם, ליהודים, 30 שנה שקט - והם כבר יגמרו עם עצמם לבד". אני, לצערי, לא יודע היום אם חביב בורגיבה טעה אז. אני מאוכזב.

יש לנו מנהיגות להוביל את המדינה לתקוות חדשות? פלד: תמכתי בביבי, תמכתי בברק. אבל, היום אין בעצם הבדל בין הליכוד לעבודה.

וצריך להבין: חשבות רק האיכויות - מי העגלון שיושב על העגלה ומנווט אותה. את הסוס לא מחליפים. העגלון הוא העיקר. אני מאוד מאוד מקווה שיצוצו לנו מנהיגים חדשים. אבל, דבר אחד אני אומר בביטחון רב: הכול מתחיל בחינוך. הכול. &